

Pozmeňujúce návrhy poslanca Lászlóa Nagya

k vládnemu návrhu zákona o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač 560)

1. V čl. I. § 3 sa dopĺňa o nové písmeno r), ktoré znie:

„r) povinnosti a bezplatnosti vzdelania pre všetky ročníky špeciálnych materských škôl pre sluchovo postihnuté deti a materských škôl pre sluchovo postihnuté deti“.

Odôvodnenie:

U nepočujúcich a nedoslýchavých detí existuje komunikačná bariéra z dôvodu straty sluchu. Následkom komunikačnej bariéry je jazyková nekompetentnosť/nespôsobilosť v neskoršom školskom veku u týchto detí. Z hľadiska ontogenézy jedinca sa jazykový kód pre budúcu jazykovú kompetentnosť/spôsobilosť buduje v prvých troch-štyroch rokoch života. Ak sa toto obdobie zamešká, už sa nedá dobehnúť. U nepočujúcich a nedoslýchavých detí sa jazykový kód buduje posunkovým jazykom zrakovou cestou. Komunikačná bariéra sa u iných zdravotne postihnutých detí nevyskytuje. Je preto potrebné, aby sa nepočujúce a nedoslýchavé deti včas naučili posunkový jazyk a získali jazykový kód potrebný pre neskoršiu školskú jazykovú kompetentnosť/spôsobilosť potrebnú pri osvojovaní si písaného a hovoreného (štátneho) jazyka. Vďaka tomu nepočujúci a nedoslýchaví dosiahnu oveľa väčšiu rovnosť šanci a uplatnenie na pracovnom trhu a plnohodnotnú integráciu v bežnom živote.

2. V čl. I. § 12 odsek 4 znie:

„(4) Výchovno-vzdelávací jazyk nepočujúcich detí a žiakov je posunková reč,¹⁴⁾ ktorá je východiskom pre osvojenie si štátneho jazyka; osvojenie štátneho jazyka sa realizuje bilingválnou metódou vzdelávania.

Odôvodnenie:

Prax a výskumy ukazujú, že nepočujúce deti, ktoré od ranného veku (0-3 roky) začali komunikovať posunkovou rečou/jazykom, sa oveľa ľahšie a rýchlejšie učia písaný a hovorený (štátny) jazyk. Okrem kvality ovládania posunkovej reči nepočujúcich, je potrebné prihliadať aj na potrebu prítomnosti živého vzoru nepočujúceho pedagóga, ktorý je pre žiakov a študentov sám o sebe motiváciou. Mala by byť maximálne využívaná možnosť použitia asistenta pedagóga, ktorý bezpodmienečne ovláda posunkovú reč. V tejto funkcii je najviac odporúčaný nepočujúci špeciálny pedagóg, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady.

3. V čl.I. § 28 ods. 3 sa na konci dopĺňajú slová:

„a špeciálnych materských škôl pre sluchovo postihnuté deti a materských škôl pre sluchovo postihnuté deti.“

Odôvodnenie:

Pre nepočujúce a nedoslýchavé deti je nevyhnutná špeciálno-pedagogická diagnostika a intervencia, bezplatné zaškolenie týmto cieľom významne pomôže. Pozri aj odôvodnenie bodu 1.

4. V čl. I § 28 ods. 6 sa dopĺňa nové písmeno d), ktoré znie:

„d) nepočujúce a nedoslýchavé, ktoré je od troch rokov zaradené do špeciálnych materských škôl pre deti so sluchovým postihnutím a materských škôl pre deti so sluchovým postihnutím.“

Odôvodnenie:

Tzv. jazykový kód pre jazykové kompetencie nepočujúce a nedoslýchavé dieťa získava pomocou komunikácie v posunkovom jazyku a je ohraničené do troch, štyroch rokov veku dieťaťa. Rodičia so svojim nepočujúcim a nedoslýchavým dieťaťom začnú komunikovať oveľa neskôr, čím strácajú čas, ktorý sa už v budúcnosti nedá nijako dobehnúť. Povinná a bezplatná materská škola pre sluchovo postihnuté deti je riešením ako uchovať šancu, aby sa tieto deti v dospelosti čo najlepšie integrovali.

5. V čl. I. § 28 ods. 8 sa na konci druhej vety bodka nahrádza bodkočiarkou a dopĺňajú sa slová:

„deti nepočujúce a nedoslýchavé sa zaraďujú povinne od troch rokov.“

Odôvodnenie:

Rovnaké ako v bode 1 a 4.

6. V čl. I § 94 ods. 1 písm. a) sa na konci čiarka nahrádza bodkou a dopĺňa sa veta:
„Nepočujúce deti sa zaraďujú do škôl pre sluchovo postihnutých.“

Odôvodnenie:

Nepočujúci žiak je na bežnej škole diskriminovaný vďaka komunikačnej bariére. Kvôli komunikačnej bariére sa nemôže v triede spontánne zapájať do diskusie počujúcich spolužiakov. Nemá možnosť bežným spôsobom byť v centre diania triedneho kolektívu počujúcich spolužiakov, pretože nedokáže zachytávať a spracovávať zvukové/rečové podnety. Preto nemožno hovoriť o rovnakej štartovacej dráhe ani o rovnosti šancí pre nepočujúce a nedoslýchavé deti na bežných školách.

7. V čl. I. § 144 ods. 1 sa za písmenom c) vkladá nové písmeno d), ktoré znie:

d) bezplatné vzdelanie pre deti vo všetkých ročníkoch špeciálnych materských škôl pre sluchovo postihnutých a materských škôl pre sluchovo postihnutých“.

Doterajšie písmená d) až n) sa označujú ako e) až o).

Odôvodnenie:

Z hľadiska cieľov integrácie a dosiahnutia výchovno-vzdelávacích cieľov u nepočujúcich a nedoslýchavých detí je potrebné stimulovať ich čo najrýchlejšie zaškolenie. U takýchto detí aj sebaobetavejší rodič jednoducho nevie poskytnúť potrebnú špeciálnu výchovno-vzdelávaciu starostlivosť.

8. V čl. I § 144 ods. 5 sa na konci dopĺňa veta:

„V prípade nepočujúceho dieťaťa a žiaka nesmie byť toto právo v rozpore s právom nepočujúceho dieťaťa a žiaka na adekvátnu výchovu a vzdelávanie v škole pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.“

Odôvodnenie:

Ak rodič nepočujúceho dieťaťa z dôvodu zanedbania alebo pohodlnosti, či iných dôvodov neovláda posunkovú reč/jazyk nepočujúcich, týmto ohrozuje a potláča práva nepočujúceho dieťaťa na jeho efektívne vzdelávanie. Posunková reč/jazyk nepočujúcemu dieťaťu napomáha naučiť sa písaný a hovorený (štátny) jazyk.

9. V čl. I § 4 písm. f) sa na konci dopĺňajú slová

„ako aj k iným kultúram a jazykom“.

Pôvodné znenie ustanovenia nevyjadruje multikultúrny rozmer výchovy ani medzinárodné záväzky SR poskytnúť pre školy priestor pre vyučovanie histórie a tradícií rôznych menšín žijúcich v jej hraniciach (napr. čl. 4 Deklarácie OSN o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám, čl. 12 Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín, odsek 34 Dokumentu z Kodanského stretnutia konferencie o ľudskej dimenzii KBSE).

10. V čl. I § 12 ods. 5 písm. b) sa na konci vypúšťajú slová

„najmä výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova,“.

Aj keď predmety, ktoré sa môžu vyučovať v jazyku národnostnej menšiny sú uvedené len príkladom, nie je dôvod ani takto obmedzovať rozhodovanie škôl o tom, či vyučovanie v menšinovom jazyku má iba uľahčiť prechod na vyučovanie výlučne v štátnom jazyku, alebo zabezpečiť, aby menšinový jazyk prosperoval (pozri Vysvetľujúcu správu k Hágske odporúčaniu OBSE týkajúcej sa práv na vzdelávanie národnostných menšín).

11. V čl. I § 19 ods. 4 v prvej vete sa po slovách „školskú spôsobilosť“ vypúšťajú slová „a pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia“.

V odseku 4 sú podmienky pre odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky stanovené kumulatívne (nedosiahnutie školskej spôsobilosti a príchod zo sociálne znevýhodneného prostredia), v dôsledku čoho by nebolo možné povoliť odklad dieťaťu, ktoré nedosiahlo školskú spôsobilosť a nepochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia.

12. V čl. I § 29 ods. 9 sa na konci dopĺňa vetou, ktorá znie:

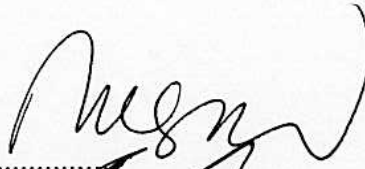

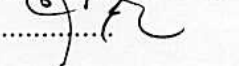

„Do samostatných tried pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie je možné zaradiť deti výlučne z dôvodu, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia“.

Návrh vychádza z princípu zákazu segregácie.

13. V čl. I § 159 sa na konci dopĺňa veta:

„Členmi kurikulárnej rady sú aj zástupcovia národnostných menšín.“

Návrh vychádza z čl. 34 ods. 2 písm. c) Ústavy SR a čl. 15 Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín.

1	László NAGY	
2	Gyula APÉDÓI	
3	YVES HASTRWA	
4	Isolt Simon	
5	GÉRGY JUHÁZ	
6	MILKOP Lebeló	
7	Bela ZUCAR	
8	THRE ABRUSKI	
9	JÓZSEF BERÉNYI	
10	Biró Agnes	
11	SZIGEDI János	
12	PATRICK BRUDER	
13	ANNA SZÓCSEI	
14	DURAY TUKKÓ	
15	Pál Császár	